

Nr 237.

Av herr **Lindström** och herr **Nilsson, Theodor**, i anledning av
Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om rätt
till jakt m. m.

Kungl. Maj:ts förslag till ny lag om rätt till jakt, framlagt i proposition nr 46 vid årets riksdag, måste i olika avseenden betraktas såsom ett framsteg i jämförelse med nuvarande förhållanden. En av dess grundläggande tankar är att villebrådet skall vårdas och beskyddas, så att ett artrikt och livskraftigt villebrådsbestånd bevaras. Utom den rent materiella vinsten härav, bör man även räkna med de ideella värden, som ligga i ett rikt nyanserat och i möjligaste mån oförstört naturliv. För den allt starkare uppväxande naturkärleken bland människorna i vårt land är det sistnämnda av särskilt stor betydelse.

Av den allra största vikt för den utvidgade och förbättrade jaktvård, som omtalas i den kungl. propositionen, är förslaget om införande av jaktvårdsavgifter. Dessa avgifter skola flyta till en fond, jaktvårdsfonden, vilken efter Konungens bestämmande skall användas till främjande av jaktvården i riket. Emellertid göres i lagförslaget undantag för markägaren och markarrendatorn, då det gäller förpliktelsen att erlägga jaktvårdsavgift. Var och en skall ha rätt att utan avgiftsplikt jaga på den egna marken.

Det synes oss att detta stadgande icke är tillräckligt motiverat. En anmärkning av vid principiell innebörd är att markägaren själv icke skapar något villebråd. Markernas djur äro en naturens gåva till honom. Själva ha djuren ingen särskild känsla för ägogränserna. De röra sig fritt över dem. Om markägare Andersson har »rätt» till kreaturet ena stunden, kan denna »rätt» ha övergått till markägare Pettersson den andra. »Rätten» sitter härvidlag uppenbarligen framför allt i harens ben eller orrens vingar. Man gör förvisso en karrikatur av äganderätten, om man tillämpar den allt för strängt i detta sammanhang.

Långt större praktisk betydelse än dessa reflexioner har emellertid den omständigheten, att även markägarna och markarrendatorerna draga stor nytta av den allmänna jaktvård, som kommer till stånd genom andra jägares jaktvårdsavgifter. Om genom jaktvårdsfondens insatser djurbeståndet blir rikare, så drar varje markägare nytta därav. Är det då icke rimligt och rättvist, att markägaren bidrager med den lilla avgift det i regel kan bli fråga om för honom om likställighet skall genomföras, nämligen tre kronor pr år?

Flera av de myndigheter och organisationer, som yttrat sig över förslaget, ha hävdad att även markägare böra betala jaktvårdsavgift. Sälunda har

länsstyrelsen i Södermanlands län ifrågasatt, huruvida bärande skäl finnes att från skyldighet att erlægga jaktvårdsavgifter befria den som bedreve jakt å mark, som han ägde eller till vilken han hade bruksrätt. Dessa kategorier jägare ha nämligen enligt länsstyrelsen samma intresse som alla andra jägare av ett ordnat jaktvårdsarbete och de borde då ha samma skyldighet som andra att bidra till finansieringen av jaktvårdsarbetet.

Länsstyrelsen i Älvsborgs län har anfört, att de fördelar som uppstå genom en förbättrad jaktlagsstiftning tillfalla jordägaren. Det har därför icke syns länsstyrelsen rimligt att just jordägaren skall befrias från den jaktvårdsavgift, varmed den blivande jaktvården tänkes bli finansierad. Länsstyrelsen kunde icke finna att utredningsmannens (revisionssekreterare G. A. Bouveng) farhågor, att uttagande av jaktvårdsavgift av markägaren skulle alltför mycket stöta gamla fördomar, borde bli avgörande. Länsstyrelsen erinrar om att markägaren för att erhålla förbättrad skogsvård nödgas erlægga skogsvårdsavgift och säger sig befara, att den kompromiss, vartill utredningen kommit genom att till markägarens förmån bryta principen att varje jägare skall betala jaktvårdsavgift, blir svårförståelig.

Även länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län har ansett det olämpligt att ägare och brukare bliva undantagna från skyldigheten att betala jaktvårdsavgift. Vidare anför länsstyrelsen: »Enligt förslaget skulle den som fälldes till ansvar för olovlig jakt gå förlustig sitt jaktkort. Genom den föreslagna undantagsbestämmelsen skulle alltså den som vore skyldig att innehava jaktkort drabbas av strängare påföljd än den som medgåves jaga utan jaktkort, vilket med hänsyn till det allmänna rättsmedvetandets krav på allas likhet inför lagen måste anses betänkligt.»

Svenska jägareförbundets styrelse har framhållit, att utredningsmannens förslag avviker från den av förbundet hävdade åsikten, att alla jagande borde vara skyldiga att erlægga jaktvårdsavgift. Därmed försvåras det viktiga önskemålet, att jaktvårdssammanslutningarna måtte kunna nå alla jagande med sina upplysnings- och propagandaverksamhet. Styrelsen för Södermanlands läns jaktvårdsförening har därtill påpekat, att om vissa jägare befriades från bärandet av jaktkort, detta förlorade i värde såsom kontrollmedel vid övervakning av olovlig jakt.

Alla dessa synpunkter och anmärkningar avvisar vederbörande statsråd med en liten handvinkning i propositionen. Herr statsrådet säger på sidan 37: »Med anledning av att i vissa yttranden anmärkts, att även jordbrukare och jordbruksarrendatorer borde åläggas att betala jaktvårdsavgift vid jakt å av dem ägd eller arrenderad mark, må framhållas, att detta med säkerhet skulle alltför mycket strida mot svensk rättsåskådning för att med fördel kunna genomföras.» Detta är för det första ingen bevisföring. Det är ett enkelt påstående. För det andra måste man ifrågasätta, om påståendet är riktigt. Så vitt vi känna till har det aldrig stridit mot svensk rättsuppfattning, att den som tillgodogör sig en förmån eller en tjänst skall betala rimligt vederlag för detta. I de flesta fall har väl motsatsen ansetts strida mot gammal god rättsuppfattning här i landet. Om här är det nu fråga om ett

ytterligt rimligt vederlag för tjänster, som främst samhället genom en omfattande organisation av enskildas insatser åstadkommer.

Alla skäl tala sålunda för att varje medborgare, som vill utöva jakt, skall erlägga jaktvårdsavgift. Därför föreslås,

att riksdagen måtte besluta

att 18 §, 2 mom., andra stycket i förslag till lag om rätt till jakt får följande lydelse:

»Den som vill utöva jakt vare pliktig erlägga jaktvårdsavgift».

Stockholm den 11 februari 1938.

Rickard Lindström.

Th. Nilsson.
